



У понедељак, 5. септембра, почео је дводневни самит Покрета несврстаних који је окупио министре 113 земаља и, по речима министра Јеремића, то је по броју делегација други скуп у свету ове године. Много шта се догодило и у свету и код нас од оснивања овог покрета. Нестала је блоковска подела света, наступио је једнополарни поредак на челу са САД и НАТО пактом који су на себе примили задатак да бомбардују неке земље чланице Покрета, између осталог и Србију, која је у оквиру бивше СФРЈ била један од оснивача овог покрета, на челу са Јосипом Брозом Титом. Уколико озбиљно анализирамо геостратешку и геополитичку ситуацију у свету, на помолу је нова подела, која ће, чини се, резултирати новим унилатералним поретком, а за све то време Покрет несврстаних земаља је макар као идеја и у начелу опстао.

### „Авети“ прошлости

Многи грађани Србије, односно тзв. другосрбијанци, сматрају да је овакав самит реликт једних давно заборављених времена која треба да остану иза нас у прашњавим подрумима историје. Будућност Србије, сматрају они, искључиво је усмерена и припада Западу, што је огромна грешка, али кренимо редом. Најпре ћемо се подсетити неких чињеница које су везане за сам покрет. Он је основан 1956. године на брионском састанку, коме су присуствовали председници Југославије Јосип Броз, Египта Насер Гамал Абдел и индијски државник Нехру Џавахарлал „који је дуго година био председник индијског националног конгреса и први председник Владе независне Индије“ [1]. Покрет несврстаних чине готово две трећине чланица Уједињених нација и више од половине светске популације.

Прва званична конференција Покрета несврстаних одржана је у Београду у септембру 1961. године, и за њено одржавање велика заслуга припада Јосипу Брозу. Конференцији и самом оснивању Покрета несврстаних претходио је састанак у индонежанском граду Бандунгу 1955. године на којем је учествовало 29 земаља,

## Покрет несврстаних: јуче, данас, сутра

Пише: Владимир Јевтић  
уторак, 06 септембар 2011 17:18

---

укључујући Кину и Јапан. Значајну улогу у формирању покрета одиграли су и први председник Индонезије Сукарн, који се борио за независност Индонезије од Холандије и који је био један од иницијатора сазивања поменуте Бандуншке конференције 1955. и прве конференције несврстаних у Београду, и Кваме Нкрумах, који се сматра једним од најутицајнијих афричких лидера. Нкрумах је заступао идеју панафриканизма и мирне коегзистенције. Са власти је збачен 1966. године у војном пучу, иза кога је стајала ЦИА.



Идеја која је била темељ Покрета несврстаности јесте мирна коегзистенција међу народима и државама света, односно “несврстаност као покрет и политика у међународним односима чији је циљ остварење мира и међународне сарадње и ослобођење света од војно-политичких блокова и подељености по било ком основу, односно стварање новог и правичног међународног, привредног, друштвеног и политичког поретка и онемогућавање политике силе”. [\[2\]](#)

Не смемо да заборавимо да је само постојање блоковске поделе света на првом месту и иницирало настанак Покрета несврстаних и да су многе земље чланице покрета блиско војно сарађивале са земљама које су припадале супротстављеним блоковима. Наведимо само пример Кубе и њену сарадњу са СССР-ом, односно Варшавским пактом, док су друге земље Латинске Америке блиско сарађивале са САД, односно НАТО пактом. Током читавог постојања Покрет несврстаних је балансирао између два поменута блока, трудећи се да колико-толико очува своју неутралност упркос инвазијама блоковских сила, САД у случају Вијетнама и СССР-а у случају Авганистана.

**“Авети” садашњости**



“осовине зла” такође учествовале на овом самиту. Када говоримо о тзв. осовинама зла и о аветима садашњости, морамо да поменемо чињеницу да је Србија данас као земља посматрач у Покрету несврстаних дубоко подељена и да се њена спољна политика налази на оштрици ножа. Питање је само на коју ће страну њена политика превагнути. Јавност у Србији је такође, нажалост, дубоко подељена можда више него икада између оних који једино у САД и Западу виде излаз и светлу будућност Србије и оних који сматрају да је излаз на истоку и у сарадњи са Русијом и Кином пре свега. Постоји и трећа група, која је, додуше, далеко најмања и која сматра да је потребно сарађивати са целим светом јер Србија на међународној сцени другачије не може опстати. То би била и званична политика министра Јеремића иако се у Влади Србије могу наслутити и неке сасвим другачије оријентације. Парадоксалну чињеницу представља то што се ове године у истом граду који је домаћин министрима Покрета несврстаних у јуну месецу одржао и војни самит земаља НАТО пакта!

Та чињеница не само да дубоко илуструје шизофрену спољну политику Србије, већ и дубоку и исконску подељеност између тзв. две Србије. Међутим, ми смо преокупирани потпуно погрешном визијом будућности наше земље. Потребно је да схватимо да су збивања у свету циклична и да се смењују попут годишњих доба. Где је ту наше место и место Покрета несврстаних? Данас највећу авет представљају САД и НАТО пакт као једини стубови силе који представљају пример апсолутног непоштовања свих оних лепих идеала које смо већ горе навели. Али упркос томе што је данашњи свет, а нарочито крај прошлог и почетак овог века обележен апсолутном супремацијом једине светске силе, неки нови ветрови дувају и то пре свега са источне хемисфере.

### **“Авети” будућности**

Као што смо поменули, у свету се полако осећају промене и крај доминације до сада једине светске велесиле. То пре свега можемо да докажемо у контексту финансијске моћи која за собом аутоматски повлачи и војну моћ. Узмимо за пример Кину, која је земља посматрач Покрета несврстаних и засад се, као по обичају, мудро држи по страни када су отворени конфликти у питању. Међутим, земље БРИК-а, које представљају више од трећине светске популације, наиме, Бразил, Русија, Индија и Кина упркос несугласицама које су углавном изражене између Индије и Кине, што САД покушавају да искористе преко Пакистана, представљају зачетак новог светског поретка. Чини се да ће се земље чланице Покрета несврстаних поново наћи у сличној позицији у којој су се нашле пре пада Берлинског зида.

## Покрет несврстаних: јуче, данас, сутра

Пише: Владимир Јевтић  
уторак, 06 септембар 2011 17:18

---

